

ABRIL 2024

#d'AquellesCendresAquestesPedres
#EspèciesRebrotadores

#Abril anat, hivern acabat

ÍNDEX

<u>Actualitat</u>	<u>3</u>
<u>Ressenyes</u>	<u>24</u>
<u>L'entrevista del mes</u>	<u>32</u>

ACTUALITAT

Experiència del mes

"La Marina a vista d'ocell"

Amb vehicle

Amb bici

Experiència del mes a la Marina Alta: La Marina Alta a vista d'ocell

Aquest mes d'abril l'equip de la MACMA ens hem posat la motxilla a l'esquena i hem anat a explorar alguns miradors amb vistes meravelloses de la Marina Alta, aquesta experiència està pensada per a fer amb cotxe, moto o bicicleta i descobrir la comarca d'una manera diferent, a vista d'ocell. Un itinerari de tres dies que combina els paisatges amb la cultura, el patrimoni i la gastronomia. Mirador a mirador, racó a racó, des de la platja fins al punt més alt de la Marina, anirem desvetllant la història i les curiositats dels pobles i paisatges que hem visitat en aquesta excursió, de la qual nosaltres hem gaudit i ara esperem que la gaudiu vosaltres també.

UN POC D'HISTÒRIA. Sabem d'on venim per decidir on anem

Des de la MACMA, l'experiència que hem plantejat pel mes d'abril, té a veure amb el patrimoni natural de la comarca. Parlem dels miradors, unes estructures dissenyades per posar a disposició de la població un espai amb una vista àmplia de tot l'entorn. Viatjarem i caminarem per les muntanyes, els camins agrícoles de fàcil accés i les sendes per a observar tot el que envolta la Marina Alta. Però abans de tot, parlem un poquet d'aquestes estructures al llarg de la història.

El mirador és un lloc per poder observar el paisatge. En podem diferenciar dues tipologies. Per una banda, trobem

els miradors naturals, que són aquells “balcons” que sobreïxen d’una muntanya, penya-segat o recingle, o prop d’un riu o mar. D’una altra banda, tenim els miradors artificials, els que són construïts per l’ésser humà i que poden tenir el seu origen bé per ser un punt estratègic de vigilància forestal, o bé per l’alt atractiu turístic, aquests miradors els podem trobar tant en l’àmbit natural com en l’àmbit urbà. Els primers solen ser balcons o plataformes en una muntanya o en centres d’interpretació, construïts amb ferro o amb vindre, per fer-los més impressionants. En el cas dels miradors urbans, estan construïts en edificis, restaurants o habitatges per oferir un espai decorat, amb serveis i accessible on poder gaudir d’un paisatge únic.

Tot i que la funció d’oferir una vista panoràmica no canvia, la seua finalitat sí. Actualment, utilitzem els miradors com un espai de reclam turístic i cultural on poder anar a aprendre un poc d’història que s’ha viscut en aquests, com batalles o descobriments entre altres, a més de poder fer fotografies increïbles.

Un ús molt diferent del que tenien antany. Aquests eren usats segons diferents objectius com el de tindre una vista de l’entorn per veure el pas dels animals, controlar les principals vies de comunicació... Però sobretot són punts estratègics per vigilar l’entorn que el rodeja, controlar possibles atacs bèl·lics i facilitar una ràpida actuació, front l’enemic.

Amb independència de l’ús que li donem, el que està clar és el que ens aporta i ens transmet aquest espai, un sentiment de pau, tranquil·litat i llibertat en poder veure el paisatge, sentir el vent que corre per davant teu, sentir el soroll dels animals en llibertat i l’olor de la natura en la seua màxima esplendor.

Curiositats:

- A la Marina Alta tenim dues xarxes de miradors, les quals compten amb les seues pròpies rutes que podem trobar en la pàgina web de Descobrim la Marina Alta: La ruta dels miradors d’Alcalalí i la ruta dels miradors

de Xàbia.

- En diferents miradors dels quals proposem podem veure el mateix paisatge des de diferents punts de vista, fins i tot veure altres miradors pels quals hem passat.

JORNADES PROPOSADES. Pas a pas anem fent camí

L'experiència es realitza en tres dies, on visitarem diferents miradors i llocs elevats que ens permeten observar la comarca des d'un altre punt de vista, gaudir de les nostres muntanyes i del nostre patrimoni natural més emblemàtic.

Dia 1 - Les Vall de la Marina i el riu Girona

Comencem l'itinerari en el municipi de Pegò, una zona amb gran importància mediambiental i productora d'arròs. Envoltada completament de muntanyes excepte a l'est, on està la mar Mediterrània, nosaltres hem començat en el passeig Atzeneta (La Verdala), ja que és un lloc accessible i amb bon aparcament. Ens dirigirem amb el cotxe fins al calvari i buscarem el camí que puja al **Pla d'Almiserà**, per aquest camí veurem les muntanyes del Xical, el Gellibre, passarem pel barranc de la Canal fins a arribar al punt més alt del camí, a l'altura de l'encreuament que puja fins al **fortí d'Almiserà** i les antenes, aparcarem i pujarem caminant per a poder gaudir de les meravelloses vistes que poden arribar en dies clars a abastar 75 km a la rodona: A la dreta, els municipis de l'Atzúbia i Pegò, la Marjal de Pegò-Oliva i al fons el mar Mediterrani. A l'esquerra, **la Vall de Gallinera** entre les serres de la Foradà i l'Almirant formada per huit pobles: Benirrama, Benialí, Benissivà, Benitaia, la Carroja, Alpatró, Llombai i Benissili, els quals també podem albirar. A la baixada podrem veure la muntanya del Tossal dels Corbs i els marges de pedra seca que antigament estaven plantats de conreus de secà (ametllers, garrofers i oliveres) o en alguns temps fins i tot de vinyes.

Vistes des d'Almiserà

Retornarem al cotxe de nou i ens dirigirem cap al **Mirador del Xap**, al terme de la Vall de Gallinera, la zona està declarada microreserva de flora, cal tindre especialment cura a l'hora de transitar, perquè la flora i la fauna són molt fràgils, per la qual cosa cal respectar l'entorn. Des d'ací observarem millor **la Foradà** i els municipis que formen la Vall, així com la fita amb la comarca veïna de la Safor.

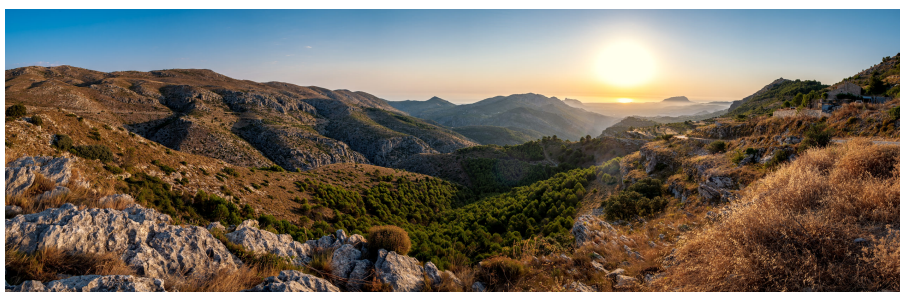
A continuació anirem cap al municipi de **la Vall d'Ebo**, ubicat a l'interior oest de la comarca, en el curs alt del riu Girona, on es troba una de les coves més conegudes de la zona, la **Cova del Rull**, plena d'estalactites i estalagmites que creen formes de diversos colors, amb opció de visita guiada.

A la Vall d'Ebo és un bon punt per a fer una paradeta i regalar-se un bon esmorzar, ja que malgrat ser una població menuda té una bona oferta hostalera. En acabar visitarem el municipi i seguirem el camí per la CV-712 fins al **Mirador del Barranc de l'Infern**, pararem uns minuts per a sentir el goig de la visió de la profunditat del barranc, de les Juvees i la Vall de Laguar, pròxim destí del nostre itinerari.

Durant la baixada per la carretera d'Ebo tindrem unes vistes meravelloses de Pego i de la Marjal i el mar al fons així com la visió perfecta del castell d'Ambra al terme de Pego. Una vegada baix, per la CV-715 direcció a Sagra, ens dirigirem a **la Vall de Laguar**, situada en una àrea molt muntanyenca de l'interior de la comarca, en el curs alt del riu Girona i submergida entre aquesta conca en el curs alt i entre la serra del Penyó o **Cavall Verd** a la part sud i les serres de Migdia i d'Ebo o els Aspres a la part nord. Formada per tres

pobles: Campell o Poble de Baix, Fleix o Poble d'Enmig, i Benimaurell o Poble de Dalt.

Pujarem a Benimaurell i pel camí del Pla anirem fins al **Coll de la Garga** (Collao), des d'allí tindrem unes vistes magnífiques del **Barranc de l'Infern** –aquest barranc és conegut com un dels canons més impressionants del País Valencià– i també de tot el terme de la Vall de Laguar, Orba i la Rectoria, un poc més lluny també podrem albirar Ondara i Dénia enclavats entre les muntanyes del Montgó i Segària, i al fons el Mediterrani.

Vistes des del Coll de la Garga

Després de gaudir d'aquests paisatges tan emblemàtics és l'hora d'omplir la panxa. A la Vall de Laguar hi ha diferents restaurants on degustar la gastronomia típica de la zona, acompanyats d'unes bones vistes i un ambient acollidor. També existeixen diferents rutes que uneixen els municipis que la formen, des de la MACMA et convidem a fer un passeig pels **llavadors de Laguar** i visitar el **Sanatori de Fontilles**, vinculat històricament a la malaltia de la lepra.

Per a finalitzar el dia, vos proposem veure la posta de sol des de **les antenes de Segària**, un punt elevat on podem pujar amb el cotxe o caminant per la **SL-CV 109 La Segària de Benimeli**, una ruta amb una gran riquesa cultural i històrica en la qual podem observar una marcada empremta ibera i àrab. Des de les antenes podrem observar perfectament com a la comarca de la Marina Alta està completament rodejada de grans serralades clarament identificables en dies clars i de les quals podem destacar: Bèrnia tancant la comarca pel sud i fita natural amb la

Marina Baixa, la Serrella al fons fitant amb la comarca del Comtat, la Marjal i el riu Bullent, fita natural amb la comarca de la Safor de la qual també podrem albirar la seua costa i fins i tot veure el Mondúver. Per a passar la nit, aconsellem fer nit per la zona de la Rectoria, Orba o Parcent, ja que el següent dia començarem des del Mirador del Coll de Rates.

Dia 2 - La Vall de Pop i el riu Gorgos

El segon dia començarem des de **Parcent** per a pujar fins al **Mirador del Coll de Rates**, situat a la muntanya del Carrascar, massís muntanyenc situat a l'oest de Parcent i al nord-est de Tàrbena, la Marina Baixa, que separa la Vall de Pop i la Vall de l'Algar. Al Mirador trobarem una maqueta de l'orografia on ens descriuen les vistes que podem albirar, també des d'aquest punt podrem veure la major part del recorregut que farem el dia de hui.

Vistes des del Coll de Rates

Baixarem de nou a Parcent i per la CV-720 anirem fins a la localitat d'**Alcalalí**, el municipi es troba enclavat al bell mig de la Vall de Pop, travessada pel riu Gorgos. La població està flanquejada per la muntanya del Seguili, el Carrascar, el Coll de Rates i el cim d'Aixa. Existeix la **Ruta urbana dels Miradors**, però nosaltres visitarem el **Mirador Cocó del Garbell** on podrem observar tota la panoràmica del riu Gorgos i les muntanyes que l'envolten, i el **Mirador de la Vall de Pop** que es troba dins de la Torre Medieval del municipi, torre des d'on vigilaven els atacs de pirates i bandolers que venien pel Coll de Rates: Cal consultar abans de fer la visita l'horari d'obertura a l'Ajuntament.

Continuarem l'itinerari, direcció a Xaló, nosaltres vam escollir fer la ruta dissabte per pegar una volta per les parades típiques del Rastro de Xaló, també hi trobareu el Mercat de la Terra. Xaló té diferents comerços on poder esmorzar, dinar o comprar productes tradicionals i de km 0. Després de passejar per Xaló agafarem el cotxe per a dirigir-nos al municipi veí de Llíber, envoltat per la serra de Bèrnia i la del Castell de la Solana, podem gaudir de paratges com ara la font d'Aixa, la partida de Marnes i Cau o la penya Roja.

Deixarem el cotxe per a endinsar-nos pels carrers del municipi i buscar el Mirador del Pla de Llíber, vos convidem a fer la ruta de #Vadesentits, una ruta preparada amb diversos codis QR escanejables que vos donaran informació de la història de Llíber d'una manera diferent, interactuant amb els cinc sentits. El mirador està situat al calvari, entre els Plans de Xaló, la muntanya del Collado, la muntanyeta de Llíber i el barranc de la Cuta, la panoràmica que ofereix mostra la verdadera essència del poble, és un dels pocs paratges de la Marina Alta que ha perviscut al llarg del temps en el cultiu de ceps, atés que la gran majoria foren devastats amb l'arribada de la fil·loxera. Actualment, la pansa, continua sent un dels motors econòmics i element central de moltes de les festes de la població.

Vistes des del Mirador del Pla de Llíber

En acabar la visita per Llíber anirem a Senija, situat a la part sud-est de l'interior de la comarca, que ofereix molts atractius que cal visitar entre els quals destaquem els següents:

- **El MOS**, un museu d'art urbà a l'aire lliure on els llenços són les façanes de les cases.
- **La cova de la Garganta**, de poca profunditat, però que va ser el refugi d'un bandoler anomenat Tona, que robava als comerciants que anaven o venien pel camí Vell de València.
- **La Creu de Senija**, on ens dirigirem per a contemplar la panoràmica de tota la conca del Gorgos amb la desembocadura al peu del Montgó, les vistes del municipi de Benissa amb el Penyal d'Ifac i la serra d'Oltà al fons i fins a la Torre del Cap d'Or de Moraira, punt que visitarem el tercer dia de l'experiència.

Per a finalitzar la jornada ens dirigirem a la població de **Pedreguer**, es troba a la meitat nord de la comarca, en una plana conreable fèrtil tancada per la muntanya Gran al sud-oest i el Montgó al nord-est. El **Mirador de Mirabarques** es va construir al cim de la muntanya l'any 1998, obra de l'arquitecta Lourdes Garcia Sogo, l'estructura s'alça sobre una plataforma circular, d'uns 18 metres de diàmetre. Es tracta d'un monument d'estructura metàl·lica que sosté una plataforma semicircular de fusta. Des d'allí podrem observar com s'amaga el sol a la nostra esquena i la panoràmica que ens deixa dels municipis i les muntanyes costaneres com el Montgó.

La pròxima jornada la començarem des del Cap de Sant Antoni, recomanem passar la nit per algun poble de les falques del Montgó.

Dia 3 - La costa de la Marina Alta

Hui viatjarem per la costa de la comarca, entre penya-segats i platges, primer visitarem el **Cap de Sant Antoni**, al parc natural del Montgó, té unes particularitats tant geogràfiques com paisatgístiques, perquè es troba sotmés a un fort hidrodinamisme que indica una topografia submarina variada amb diversos substrats, com la posidònia, els quals el fan únic i de molta riquesa ambiental. Des d'ací podrem observar Xàbia, tindrem una visió única del seu port i la zona de costa, també al fons el Cap Prim i

l'Illa del Portitxol, el Cap Negre, les antenes del Puig de la Llorença i si girem la vista tenim també una panoràmica única del Montgó.

Vistes des del Cap de Sant Antoni

Continuarem camí al municipi de Xàbia, envoltat de mar i muntanya, està emmarcat pels contraforts de les Planes del cap de Sant Antoni, al nord; el Montgó al nord-oest; la vall del riu Gorgos que creua el terme d'oest a est; i al sud les muntanyes de la Granadella i el cap de la Nau. Xàbia compta amb una ruta, la Ruta dels Miradors que recorre els 13 miradors més importants del municipi amb bicicleta, té una longitud de 27,2 quilòmetres i una duració aproximada de tres hores. Nosaltres visitarem el **mirador de l'Ambolo**, el **mirador del Cap de la Nau** i el **mirador de la Creu del Portitxol**, des d'aquests tres punts observarem les cales i penya-segats que formen la costa, l'Illa del Descobridor i l'Illa del Portitxol, contemplarem el soroll de les ones trencant en les roques, el vol de les gavines i les espectaculars vistes del mar Mediterrani, si el dia ens acompanya, des d'aquests punts podrem observar a l'horitzó, l'illa d'Eivissa.

Després de visitar la costa de Xàbia i esmorzar en algun dels miradors gaudint dels paisatges, ens dirigirem per la CV-747 al Poble Nou de Benitatxell, enclavat en un lloc espectacular de la costa de la Marina Alta, entre el cap de la Nau i el cap d'Or, entre cingles i penya-segats que amaguen pesqueres i les cales Llebeig, Moraig i dels Testos, amb un patrimoni natural subaquàtic i geològic destacable: un riu

subterrani, falles i coves a la vora del mar.

Pujant al puig de la Llorença es troba el **Mirador del Poble**, que ofereix una gran panoràmica de tot el nucli urbà de Benitatxell, amb el seu particular dibuix piramidal coronat pel campanar. Al voltant del Poble Nou, s'hi ubiquen els termes contigus de Xàbia i Teulada.

A més a més, en dies clars és possible albirar, cap al nord, una gran imatge del perfil de la costa valenciana, que recrea el límit marí fins a arribar al golf de València. Girant cap al sud i de l'interior cap a la costa, es troben formacions muntanyenques com ara Bèrnia, Oltà o el Penyal d'Ifac. Es tracta d'una vista singular, ja que s'observa la Mediterrània als dos costats de la nostra ubicació.

Continuarem l'experiència per la CV-737 direcció a **Moraira**, que junt amb el nucli poblacional de Teulada formen el municipi de Teulada, situat a la franja costanera, en la part sud-est de la comarca. Destaquen el **castell de Moraira**, la **marjal del Senillar** i la **torre del Cap d'Or**, una torre de guaita i defensiva del segle XVI que es va construir l'any 1563 per a protegir el litoral de possibles incursions pirates.

Deixarem el cotxe al pàrquing de la Cala del Portet per a fer la ruta que puja fins a la torre, ja que per la senda hi ha dos **miradors que donen a la costa del Cap d'Or**, construïts amb fusta i en dues zones on la tranquil·litat de la natura i el soroll de les ones ens ajuden a contemplar les meravelloses vistes. El seu camp visual abasta des del cap de la Nau pel nord fins al Penyal d'Ifac al sud, i en dies clars arriba fins a la serra Gelada.

Vistes des del primer mirador de la Torre del Cap d'Or

En baixar de la ruta podrem passejar per la platja del Portet i dinar en algun restaurant, a Teulada i a Moraira és molt típic el bull, l'arròs a banda o la paella amb sardines i espinacs, tot convenientment acompanyat amb una bona copa de vi dels seus camps de vinyes.

Per a finalitzar l'experiència anirem cap al Mirador del Morro de Toix per la CV-746, una carretera que travessa tota la costa des de Moraira fins a Calp, passant per les diferents cales de Benissa.

En arribar a Calp anirem a buscar la carretera que ens porta fins al Morro de Toix, si ens desviem per les urbanitzacions, podrem fer una paradeta a la Muralla Roja, una edificació de l'arquitecte Ricardo Bofill amb una arquitectura que s'adapta a la topografia del penya-segat on es troben. Un conjunt arquitectònic conformat per dos edificis: Xanadú i l'Amfiteatre.

Ja al **mirador del Morro de Toix**, tancarem l'experiència amb la panoràmica de la Badia de Calp i la costa de la Marina Alta i el mar Mediterrani que ens deixa el mirador, podrem albirar tots els punts que hem visitat hui, així com veure la panoràmica d'Oltà i Bèrnia al seu darrere. A més a més, és un punt estratègic per observar Eivissa els dies clars i veure com, enllà del Mascarat (fita geogràfica i barrera natural de la comarca) s'obri l'altra Marina amb la increïble Altea i les seues icòniques muntanyes: el Puig Campana i el Ponoig.

** Aquesta experiència està pensada per a fer-la en tres dies, tot i que cada persona la pot adaptar a les seues capacitats i preferències. Des de la MACMA recomanem que la ruta es faça en cap de setmana, de divendres a diumenge, per poder gaudir el dissabte del mercat de la Terra de Xaló. Si voleu ampliar la vostra experiència i visitar altres llocs elevats, recomanem fer les rutes que pugen al cim del Montgó i el Fort de Bèrnia. A més, si el que voleu és ampliar la informació o elements a visitar de cada poble, podeu entrar a la pàgina web de [Descobrim la Marina Alta](#) i

personalitzar aquesta ruta.

Per al mes d'abril hi ha un fum d'activitats programades per a celebrar la pasqua, també tenim el Mitja Fava Fest al Poble Nou de Benitatxell, Fora d'Òrbita a Orba, la I Fira Agroecològica i del Territori a Parcent i les Trobades 2024 de l'escola valenciana a Pego. Consulta tota la programació cultural, juvenil i esportiva a la nostra [Guia MACMA](#).

Podeu seguir l'experiència d'abril mitjançant un mapa que podeu visualitzar fent [clic aquí](#).

Més per descobrir

On Menjar, On Dormir, On Comprar

A la taula i al llit al primer crit

On Dormir

On Menjar

On Comprar

Activitats i altres

ACTUALITAT

La Xarxa jove reprén els Punts d'Informació Juvenil als patis dels IES comarcals.

Aquest mes de març s'han représ els Punts d'Informació Juvenil als IES de caràcter comarcal de la Marina Alta.

La reactivació d'aquests Punts d'Informació Juvenil forma part dels programes Punts Joves Itinerants i Alumnat actiu per la qual visitarem els IES comarcals de la Marina Alta per assessorar a l'alumnat de temes del seu interès.

Durant aquestes sessions informatives, el personal dinamitzador de la Xarxa Jove proporcionen als estudiants informació rellevant sobre una àmplia gamma de temes. A més de detalls sobre programes educatius i oportunitats de formació, també s'aborden qüestions relacionades amb l'ocupació juvenil, les ajudes i subvencions disponibles, així com altres recursos d'interès per al jovent de la comarca.

Els Punts d'Informació Juvenil no només ofereixen una font essencial de suport i orientació per als i les estudiants, sinó que també fomenta la participació activa dels i de les joves en el seu centre educatiu.

Aquesta acció de la Xarxa Jove s'emmarca dins la línia estratègica 2 del Pla Jove de la Marina Alta que té com a objectiu Facilitar les eines, recursos i espais necessaris per a millorar la formació de la joventut a la Marina Alta, i que preveu dotar d'informació directa en matèria d'estudis i formació en general durant el temps de l'esplai dels 13 IES públics comarcals, i als diferents Punts Joves o Centres d'Informació Juvenil de la Marina Alta.

Al mateix temps, aquests Punts d'Informació Juvenil es veuran reforçats amb els Punts d'Informació Juvenil itinerants que la Xarxa Jove de la Mancomunitat Comarcal de la Marina Alta ofereix als pobles de menys de 5.000 habitants de la Marina Alta i que tornaran a activar-se en els pròxims mesos.

ACTUALITAT

La MACMA recupera festivitats valencianes en el seu calendari laboral i reivindica les celebracions tradicionals

L'entitat supramunicipal ha aprovat per Decret de Presidència la recuperació de festius tradicionals en el seu calendari laboral amb una clara intenció reivindicativa dels costums i festes populars idiosincràtiques de caràcter comarcal.

El dilluns 4 de març va tenir lloc una reunió entre l'equip tècnic i la Presidència i la Secretaria de la Mancomunitat, en la qual entre altres punts a tractar es van consensuar els festius locals que afectarien el calendari laboral de l'entitat i dels i de les seues treballadores.

"Es tracta d'una reivindicació de l'equip tècnic que des de feia uns anys cap ací barallava la idea fins que finalment s'ha fet realitat", ha explicat Ferrús, el president de l'entitat comarcal, "i que, al cap i a la fi, té un sentit donat que, amb independència del lloc físic que ocupe la seu, sempre es treballa de forma transversal i amb una clara visió comarcal, per tant els festius locals hi havien també

d'alinejar-se amb aquesta forma de treballar, marcant en el calendari festes que siguen comunes i idiosincràtiques a la gran majoria dels pobles de la Marina Alta i també arreu del País Valencià".

Així es demostra en el text del Decret de Presidència on es pot llegir:

[Atesa la reunió mantinguda per la Secretaria i presidència de la Mancomunitat i el personal d'aquesta entitat el darrer dilluns 4 de març del 2024 on es van debatre aspectes relacionats amb la coordinació dels RRHH i la calendarització de permisos, festius i vacances. I tenint en compte els festius tradicionals comuns a la comarca de la Marina Alta i per tal de fixar els dies locals festius d'ara endavant cada any i alhora reivindicar aquestes com festes pròpies amb arrel històrica motivada i amb origen medieval.

Primer.- Aprovar com festius locals per al personal de la Mancomunitat Comarcal de la Marina Alta el 8 d'abril, dilluns de sant Vicent i el 26 de desembre, segon dia de Nadal.

Segon.- Aprovar així mateix el dia 24 de juny, sant Joan, com a festiu No recuperable aquest any 2024, atés que estem en any bisext i es va treballar el dia 29 de febrer, comptant aquest com el dia retornable que marca la directriu de la GVA.]

"A més a més, des de la Presidència era important fer valdre aquestes festivitats i per aquest motiu s'ha volgut difondre la notícia, ja que resulta fonamental donar a conèixer el significat de la tria d'aquests festius que comparteixen una sèrie de denominadors comuns", ha explicat Núria Gómez Bolufer, tècnica de cultura i patrimoni de la MACMA.

Així el calendari laboral de l'entitat comarcal comptarà amb la celebració de tres festes aquest 2024. Tres festes d'origen medieval, comunes a tot el territori i que en els darrers anys comencen a patir perill de desaparèixer.

- **Dilluns de Sant Vicent:** El pròxim dilluns 8 d'abril la seu romandrà tancada per celebrar aquesta festa, també coneguda com a segon Dilluns de Pasqua i que té el

seu origen al segle XV. Actualment sant Vicent Ferrer és el patró de tots i totes les valencianes. Conegut popularment per Sant Vicent el del ditet, el sant valencià universal per excel·lència, conegut teòleg i taumaturg famós per ser tan assertiu en els seus discursos que fins i tot la llegenda diu que es feia entendre en valencià amb independència de quin país pujara al púlpit. Els seus sermons van recórrer gran part d'Europa i Castellà i estrany és el poble valencià pel qual no va passar en alguna ocasió al llom del seu ase. La Marina no és una excepció i es pot resseguir la seua presència en municipis com Pego, on es conserva un retaule ceràmic que en dona fe, l'ermita de la Font Santa a Teulada, on va fer un miracle i diverses visites al poble, ja que la seua germana Constança hi vivia allí per ser casada amb un teuladí. Es tracta d'una festa que tancava antigament totes les celebracions de Pasqua dels nostres pobles, en els que també es berenava mona o bescuit en alguna població, i que encara els calendaris escolars conserven. Dues poblacions de la Marina Alta el tenen per patró i celebren festes: l'Atzúbia amb l'església dedicada a ell i Teulada, sense oblidar que hi ha una ermita a Pedramala de Benissa o retaules ceràmics a altres pobles com Murla, Pego, etc. A banda de la Mancomunitat, altres ajuntaments han escollit aquest dia com un dels seus festius locals, 16 són les poblacions que celebraran sant Vicent: L'Atzúbia, Beniarbeig, Benidoleig, Castell de Castells, Jesús Pobre, Gata de Gorgos, Xàbia, Parcent, el Ràfol d'Almúnia, Teulada, Tormos, la Vall d'Ebo, la Vall de Gallinera, la Vall de Laguar, el Verger i els Poblets.

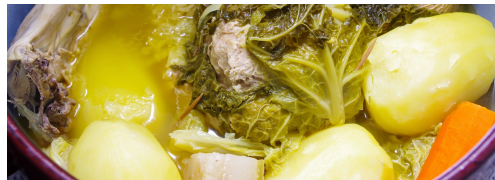

- **El dia de Sant Joan:** També el dilluns 24 de juny serà festiu no recuperable a la Mancomunitat per una permuta pel 29 de febrer i que ha permés també marcar una festa tradicional valenciana lligada al foc. I és que aquesta festa també té un fort lligam al calendari agrícola tradicional que marca un canvi estacional i en la que el foc purificador marca l'inici d'un cicle astrològic, l'estiu. És una de les festes valencianes lligades al foc com són sant Antoni (lligada al descans del camp al cor de l'hivern) o sant Josep (lligada a l'inici de la primavera). La festa se celebra amb la nit màgica de sant Joan, on les quadrilles s'ajunten per celebrar a la mar, on es fan fogueres i en alguna població com Xàbia es confeccionen coronetes de sant Joan per tal de cremar després a les fogueres amb una flor coneguda com a vidriella o coroneta de sant Joan. Un temps en el qual moltes famílies aprofiten per a recol·lectar herba de sant Joan (*Hypericum perforatum*) i fabricar el reconegut oli de pericó, oli de cops o oli d'hipèric, amb moltes propietats medicinals (antidepressiva, cicatritzant, etc.) i altres propietats màgiques com espantar els mals esperits o combatre encanteris.

- **Segon Dia de Nadal:** El calendari de festius escollits el tancarà el 26 de desembre, també conegut com el dia de Sant Esteve a Catalunya o la mitjana festa a les Illes. Una festa d'origen carolingi (segle IX) i implantada en temps de Jaume I en tots els seus regnes. Encara hui en dia perdura a les Illes Balears, Catalunya, València i Aragó, tot i que està minvant dràsticament, ja que sols és festiu en aquelles poblacions que el

marquen com a festiu local propi. A la Marina Alta un total de 7 municipis es resisteixen a perdre aquesta festivitat fortament arrelada a la comarca, car el dia Nadal es dinava a casa de la família materna i en segon dia de Nadal al de la paterna, encara que a moltes cases el costum s'ha modernitzat i es va alternant en el calendari familiar. Les poblacions que han mantingut aquesta festa d'origen medieval són Beniarbeig, Pego, Orba, Parcent, Sagra, la Vall de Gallinera i la Vall de Laguar.

RESSENYES

Ressenyes musicals 2024

La velada del lobo - Ciudad Jara

La velada del lobo - Ciudad Jara

Ciudad Jara s'origina l'any 2019 quan Pablo Sánchez, antic líder de la reconeguda banda *La Raíz*, decideix crear un nou projecte per a poder continuar component, però al marge dels desitjos

de la indústria, i així estar més a prop de la satisfacció personal.

El seu estil transita de manera fluida i natural entre les distorsions de guitarra, la poesia, la cançó popular, la sàtira social i la sensibilitat del cantautor. Portant a l'extrem els detalls i la cura compositiva, cantant des de l'arpa, la profunditat poètica i envoltat de músics de primer nivell.

El primer disc del grup anomenat *Donde nace el infarto*, publicat l'any 2020, va ser un gran èxit, sent el número dos de discos a Espanya en tan sols la primera setmana del llançament.

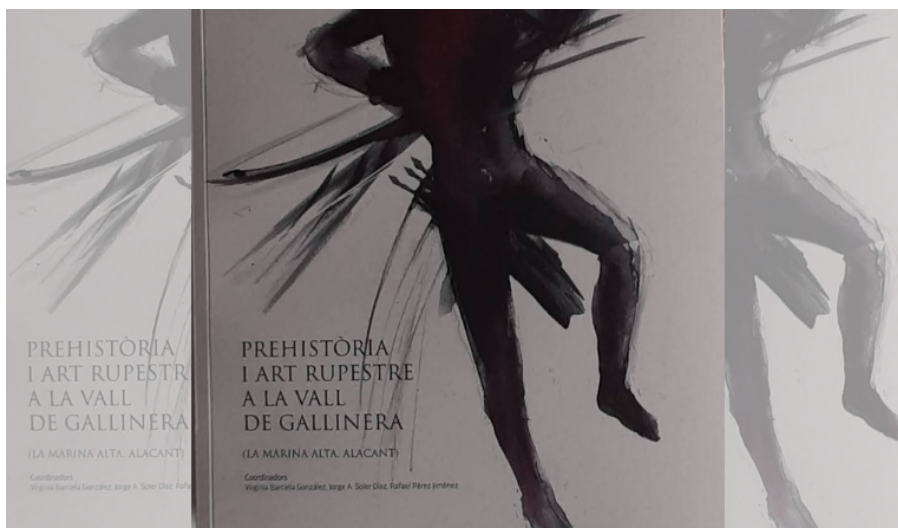
Dos anys després, Ciutat Jara llançà el seu segon disc anomenat Cinema.

El 2023 van publicar el tercer disc, *La velada del lobo*, sis cançons amb un caràcter més desenfadat que en anteriors treballs, aquesta vegada l'oient torna a assaborir una lírica acaronada, tocada d'una lleugera aroma indie en la mescla i una mirada transgressora que travessa l'altaveu amb maduresa musical.

Durant la trajectòria del grup, Pablo Sánchez ha col·laborat amb artistes com Rozalén, Amaral, Travis Birds, Col·lectiu Panamera, Stay Homas, Luis i Pedro Pastor, Txarango, Antilopez i Rupatrupa, entre molts altres. A més, ha estat autor de la cançó original del llargmetratge *Lucas*, nominada als Goya 2021.

RESSENYES

Ressenyes recerca 2024

Prehistòria i art rupestre a la Vall de Gallinera - V. Barciela González

Prehistòria i art rupestre a la Vall de Gallinera

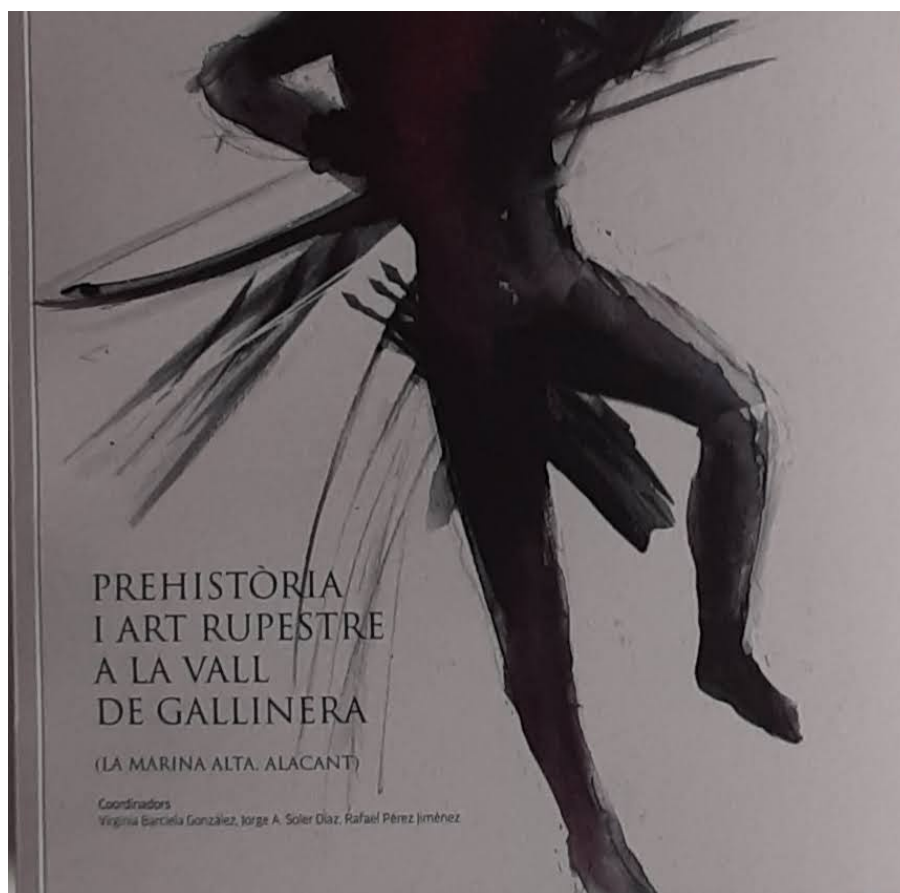
Virginia Barciela González és professora ajudant de l'Àrea de Prehistòria, Arqueologia, Història Antiga, Filologia Grega i Filologia Llatina, a més d'investigadora en l'Institut Universitari d'Investigació en Arqueologia i Patrimoni Històric. Les principals línies d'investigació de Virginia es centren en els objectes i manifestacions simbòliques -adorns personals i art rupestre- en l'àrea mediterrània de la península Ibèrica, especialment en la Prehistòria Recent, encara que també en relació amb aspectes simbòlics i cognitius en projectes sobre la Prehistòria més antiga.

Jorge A. Soler Díaz és doctor en Història. També, és Conservador de Prehistòria del Museu Arqueològic Provincial d'Alacant, exercint en l'actualitat en el MARQ la Prefectura

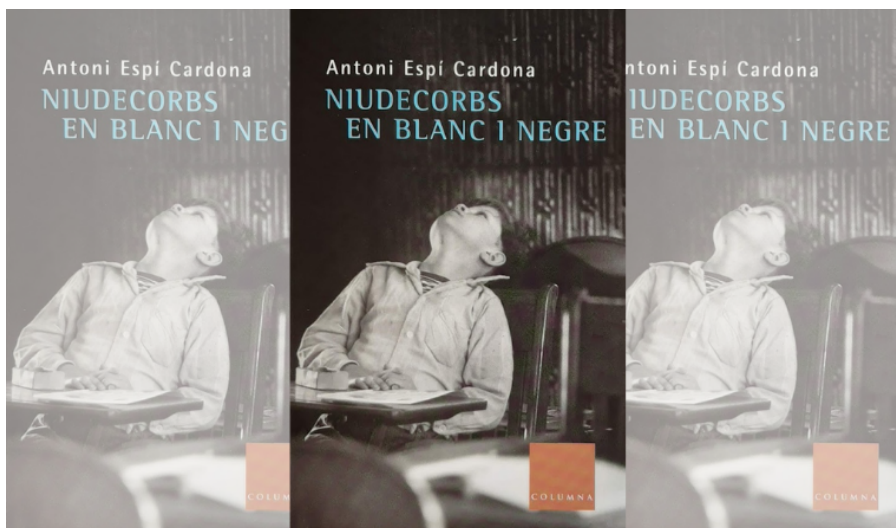
de la Unitat d'Exposicions i Difusió, i sent director de la revista MARQ, Arqueologia i Museus. Els seus treballs de recerca s'han centrat en l'àmbit del Neolític i Eneolític de la façana oriental de la península Ibèrica.

Rafael Pérez Jiménez és arquitecte i exerceix de director de l'Àrea d'Arquitectura de la Diputació Provincial d'Alacant, on ha projectat i dirigit diverses obres, tant de construccions de nova planta com d'intervenció en edificis construïts i en jaciments arqueològics. És arquitecte col·laborador de la Fundació MARQ, membre del comitè tècnic-científic del MARQ, i arquitecte conservador dels parcs arqueològics del Tossal de Manises i de la Illeta dels Banyets en Campello.

Tots tres s'han unit per a crear aquest llibre i donar a conèixer el patrimoni cultural de la Vall de Gallinera i també els treballs de posada en valor que han desenrotllat els i les tècnics/ques del MARQ i de l'Àrea d'Arquitectura d'aquesta institució. Amb ells s'ha gestat una ruta d'interés paisatgístic i cultural, al mateix temps que s'han protegit indrets que contenen manifestacions artístiques d'importància cabdal per formar part de l'Art Prehistòric de l'Arc Mediterrani, un llegat mil·lenari que des de 1998 es reconeix com a patrimoni de la humanitat. La Vall ha sigut un lloc de pas de moltes civilitzacions i cultures al llarg del temps i en aquest llibre les pots esbrinar.

RESSENYES

Ressenyes literàries 2024

Niudecorbs en blanc i negre - A. Espí Cardona

Niudecorbs en blanc i negre

Antoni Espí Cardona va nèixer a Bèlgida, la Vall d'Albaida, l'any 1956. Ha treballat de professor de llengua i literatures catalanes en uns quants instituts de Catalunya i el País Valencià. Actualment, viu i treballa a Xàtiva.

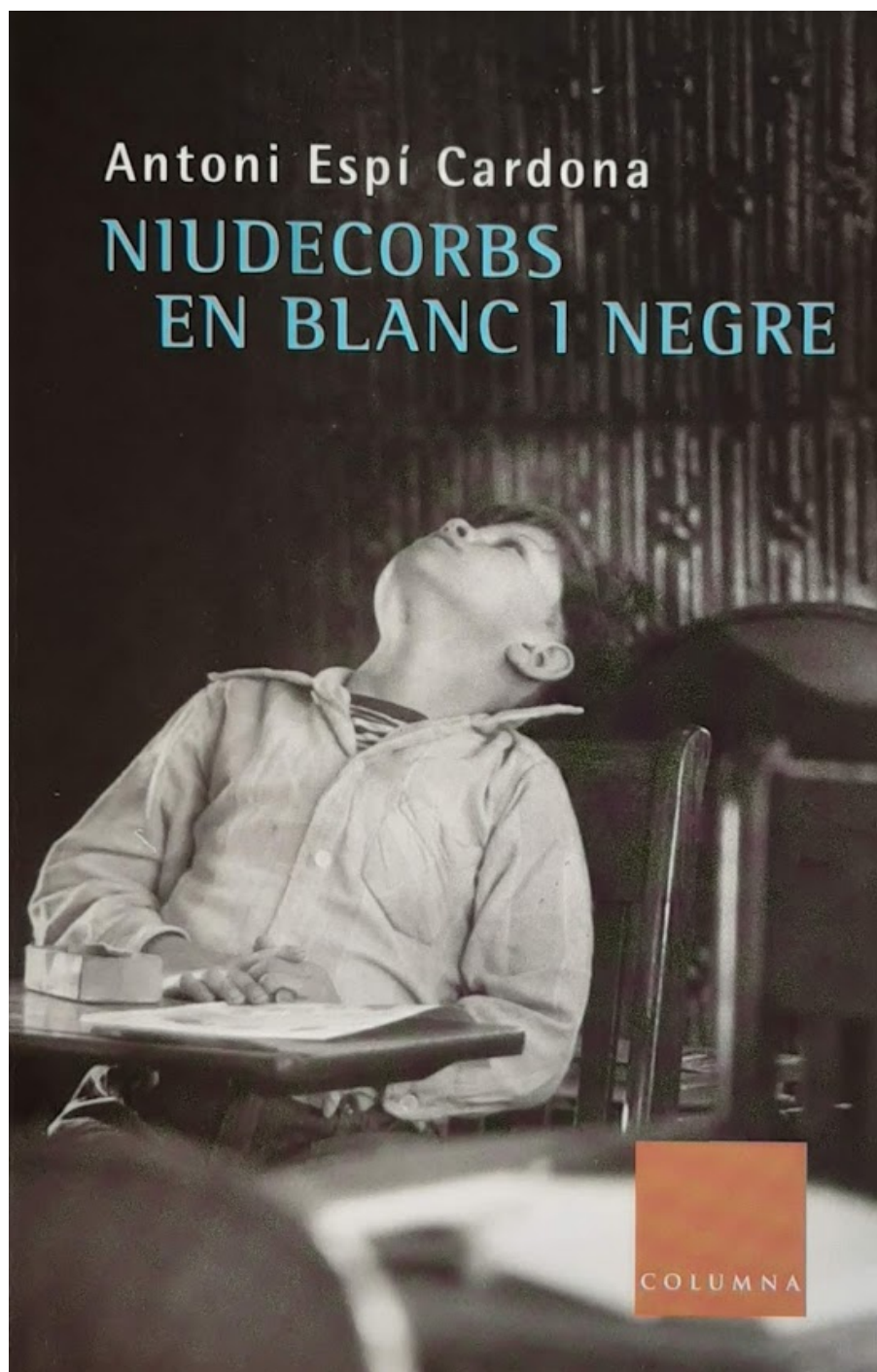
També, va estudiar Filologia a la Universitat de València. Allà va aprendre alguna cosa de Literatura i de Semiòtica. Però quasi tot el que sap ho ha après gràcies a la vida i les activitats realitzades durant ella, com llegir, el cine, la dansa, etc.

L'autor escriu intermitentment, i és per això que l'autor s'ha centrat en obres de gènere curt, com la novel·la juvenil i la poesia.

Aquesta novel·la és la primera obra literària que l'autor fa en

solitari, i ha estat guanyadora del XXII Premi de Narrativa Curta Vila de Benissa 2002.

A partir de la troballa d'una llibreta signada per Llorenç Cabanes Bellví, plena de poemes escrits entre 1934 i 1936, el narrador de Niudecorbs en blanc i negre recupera episodis i històries de la seua infantesa que formen part tant de la memòria col·lectiva com de la seua més personal. Ens endinsem així en el món de la postguerra, amb contes d'arrel popular, malentesos fruit de la incultura dominant, anècdotes protagonitzades pels xiquets i xiquetes del poble i drames que marquen per a tota la vida. Una època perduda que el narrador es mira amb nostàlgia, tot i els mals moments, i que evoca amb una gran sensibilitat i riquesa lingüística.

L'ENTREVISTA DEL MES

Entrevistes 2024

Elvira Cambrils i Miralles - Escriptora

ENTREVISTA A ELVIRA CAMBRILS I MIRALLES, PROFESSORA DE FILOSOFIA I ESCRIPTORA

Elvira Cambrils i Miralles naix a Pego el 6 de febrer de 1955. Estudia Filosofia Pura a la Universitat de València, el 1981 obté la càtedra de batxillerat de Filosofia i exerceix la docència en diversos instituts del Comtat, la Safor i la Marina fins a la jubilació en 2015. El 2006 entra en el món literari amb *Mira'm, Amor*, un llibre de relats que és guardonat amb el premi Blai Bellver. Des d'aleshores, compagina l'escriptura de ficció amb la docència de la filosofia. La reflexió sobre les identitats en una societat plural, la perspectiva de gènere i la cerca d'una vida bona constitueixen els materials amb què construeix les ficcions.

La seua narrativa és reconeguda amb diversos guardons literaris: Blai Bellver, Felipe Ramis, Soler i Estruch, l'accèssit lliure de Narrativa de Dones, el Premi de Novel·la Carmelina Sánchez-Cutillas i el Premi Enric Valor de Novel·la en

Valencià. Ha rebut, a més, en reconeixement del treball per la igualtat de gèneres, altres guardons: el Jo, dona, el Donatge i la Lletra Lila.

D'on naix la teua passió per l'escriptura?

Si em remet al principi de la vida d'escriptora, quan encara no sabia que ho era, trobe en el plaer de contar històries de la infància el motor que em duria, en una edat avançada, a l'escriptura creativa. Amb el temps, però, al goig de la narració s'uneix, per una banda, la necessitat de comprendre a través de la ficció el món que em toca viure i, per una altra, el desig de jugar amb les paraules per acostar-me a la bellesa.

Com definiries la teua trajectòria en el món literari?

Em considere una escriptora molt afortunada. Tot i que les valoracions sempre han de venir de fora, sé que els anys de treball, des que vaig aconseguir un guardó amb el primer recull de relats fins ara, han servit per a afinar el llenguatge, aprendre tècniques narratives i polir l'estil. Han sigut anys d'esforç, de lluita contra el conformisme literari i de reeixides personals.

He gaudit d'un públic fidel que m'ha seguit des d'*El bes de l'aigua*, la primera novel·la. A més, la publicació regular —nou obres, a banda de les col·lectives, des de 2007 fins ara—, els clubs de lectura, les ressenyes, els guardons literaris i les entrevistes m'han donat una certa visibilitat que em permet, pas a pas, arribar a un públic més gran.

Respecte a la noció d'èxit, pense que és una imposició del model productiu capitalista. És, a més, una noció absurda que sol venir acompanyada de més patiment que de joia. L'èxit sempre és una valoració personal, al marge del que manen els cànons del poder.

L'escriptura ha estat un regal inesperat en la meua vida. Quan vaig començar no aspirava a res, simplement em divertia. El treball i la bona fortuna, però, han aconseguit el que jo no havia imaginat mai: ser una escriptora valenciana del nostre temps que es diverteix i no perd la il·lusió per escriure la millor novel·la possible.

A més de l'escriptura, des de ben jove, has participat en molts projectes, ràdio, trobades literàries, fotografia, etc. Tens entre mans algun nou projecte?

En realitat des de ben jove he estat involucrada en projectes culturals de caràcter artístic —vaig començar amb quinze anys com a membre del grup de teatre independent La Castanya. Soc dona de projectes que m'il·lusionen i donen sentit als meus dies. I si són de caràcter social, encara que et roben temps per als assumptes personals, em satisfà participar en la construcció de la col·lectivitat que desitge.

És per això que, a pesar de la falta de temps —que l'he de distribuir entre l'escriptura, la lectura i la família—, sempre acabe implicant-me en algun projecte col·lectiu. Aquesta temporada, per exemple, he tornat a la ràdio municipal de Pego amb Pensaments de carretera, un pòdcast sobre filosofia i literatura. A més participe en el llibre homenatge a Estellés — Nosaltres, estellesians— i en els actes que impulsem des de la Comissió literària d'Atzaïla, associació cultural de Pego, per a celebrar l'Any Estellés, a banda de la Festa que organitzem cada any.

Pel que respecta a projectes literaris en tinc alguns en marxa, entre ells una novel·la en estat embrionari.

Per a tu, quins són els teus autors i autores referents?

Per a viure un ocell necessita picar en tots els jardins, deia l'escriptor algerià Rashid Mimouni. Així ha estat en el meu cas. Durant molt de temps vaig seguir autors de la Mediterrània com Leonardo Sciascia, Natalia Ginzburg, Kostas Taktsís, Rafik Shami, Malika Nokeddem, Naguib Mahfuz, Marguerite Yourcenar i un llarg etcètera. Darrerament, però, m'he sentit atreta per escriptores com Siri Hustvedt, Elizabeth Strout o Maggie O'Farrell, per citar autores en actiu.

Quan vas començar a escriure, tenies clar que ho volies fer en valencià? Què suposa per a tu escriure en valencià?

El valencià és la meua llengua materna. L'escolarització va ser, però, en castellà per imposició de la dictadura. Per a mi

va ser un procés natural adonar-me de la necessitat de reivindicar el valencià com a llengua de cultura, d'igual manera que els drets de les dones o les llibertats democràtiques. De manera que el valencià ha sigut la meua llengua en tots els àmbits, inclòs l'acadèmic com a professora de filosofia. No em vaig plantejar la llengua en començar a escriure ficció, ho feia en la meua, com la majoria d'escriptors de societats lingüístiques normalitzades, encara que la meua societat no ho fora.

No obstant això, per a mi escriure en valencià és una qüestió de principis, un plaer i un repte. Una qüestió de principis perquè representa un posicionament davant del món que defense, l'únic possible per a la continuïtat de l'espècie humana, un món on la diversitat cultural és tan necessària com la biològica i la llengua és l'element més important d'una cultura. És un plaer perquè, amb el valencià d'ací —el català de tot arreu—, m'acoste al món menut dels límits territorials i al gran de la condició humana, amb les paraules que m'han nodrit, les que m'han configurat, les que parlen els meus personatges. És, a més, un repte si tenim en compte les dificultats per a arribar a uns lectors que, en la majoria dels casos, no han estat alfabetitzats en valencià. O si ho han estat—i, fins i tot, el defense— han d'adoptar una posició de militància lingüística per a llegir en la nostra llengua.

Que ens pot transmetre la novel·la Argila i Calç?

La novel·la admet diversos nivells de lectura. En funció dels propis interessos i bagatge cultural, el lector es pot sentir interpel·lat més per uns temes que per altres. Quasi sempre veiem el que volem veure. Jo destacaria, però, dos aspectes. Un, la sensació d'aventura que acompanya el periple de les dues protagonistes fins a arribar al present de la narració. I, l'altre, la melodia que recorre la novel·la sobre la capacitat de l'ésser humà per a mantindre viva la flama de l'esperança a pesar de tots els pesars.

Com definiries aquesta novel·la?

Argila i calç és una narració èpica, amb tonalitats líriques, d'estructura fragmentària. Es tracta d'una novel·la híbrida

que es confegeix a partir de materials diversos —memòries i diaris de la protagonista, textos clàssics, pàgina web, citacions d'altres autors— al servei del fil narratiu, que segueix la vida de Blanca Miralles, una escriptora anciana, i l'odissea de més de cinc mil quilòmetres d'Amina Houdan per a arribar a la Vall de Laguar des de la Banya d'Àfrica.

En *Argila i calç*, s'estableix un diàleg amb la tradició cultural de l'escriptora —Michel de Montaigne, Natalia Ginzburg, Beatriu Civera, Manuel Sanchis Guarner, Maria Beneyto...— en un intent de revisar la història recent per comprendre de quina manera condiona l'actualitat.

Què sents en rebre un premi tan honorífic com és l'Enric Valor de Novel·la?

L'Enric Valor de Novel·la significa el reconeixement a la qualitat literària de l'obra i, de retruc, a la trajectòria de l'autora. La inseguretat és una companya permanent de l'escriptura, els dubtes sobre si val la pena o no el que escrius t'assalten contínuament. I com que l'aprovació prové dels lectors —escassos en valencià—, o de la crítica —pràcticament reduïda a ressenyes d'amics, tret d'honroses excepcions—, o dels premis literaris, el fet que algun dels tres et faça cas és tota una alegria. Celebre, doncs, amb humilitat i agraïment, la concessió d'un premi que m'esperona continuar escrivint.

Durant l'entrega dels premis, vas recordar i valorar a totes aquelles autores que al llarg del temps han sigut silenciades. Si pogueres parlar amb elles ara mateix, que els diries?

Els donaria les gràcies per haver gosat deixondir un temps adormit, per obrir-nos el camí a les escriptores que hem agafat el relleu i per l'exemple de lluita tenaç contra l'adversitat. Els diria que, encara que massa a poc a poc, avancem en la igualtat real de gèneres.

Quines són les teues perspectives de futur?

Participar en la criança dels quatre nets, tindre cura de la família, llegir, acabar la novel·la que tinc entre mans, gaudir de les amistats i viatjar tot el que puga. Mentre les deesses

tinguen a bé concedir-me el favor.

Abril de 2024

 Whatsapp

 Telegram

 Correu electrònic

O seguïu-nos a les Xarxes Socials!

Mancomunitat Comarcal de la Marina Alta:

Xarxa Jove Marina Alta:

Xarxa Esportiva Marina Alta:

